No. Q.405.73
The Public Library of the City of Boston.

Manzinellus
(Leipzig, Stoeckel) 1496
H. 10615.

Ad. 1343

Mancinelli Veliterni

de componendis verſibus opuſculum. cum ad
ditionibus Franciſci mataratij ⁊ Sulptij veru
lani arti carminũ neceſſarijs.

Georgius meyni/ gensis ad lectorem de poetices et car/ minis commoditatibus.

propoſitio Quo valeat placidis lector ſtuduiſſe camenis
Cõmoda queqꝫ ferat dulce poema: canam
Ante tamen quoſdam iuuat exagitare ꝓphanos
Dilacerant odijs qui monumenta ſacra
Interea facili meritos complectere vates
Pectore: laturis munera magna faue

Inuocatõ ¶ Adſis calliope princepſqꝫ decuſqꝫ ſororũ
Certa conſilium duc ratione meum

Narratio Improba conſpicuis ſi illudat turba poetis
Non minus hoc illi cõmoditatis habent
Naribus indocti doctos ſuſpendere aduncis
Sepe ſolent/ illis excidit inde nihil

Arma poetices cõtra adu̾ſarios. Si mala conijciat certatim tela caterua
Pro thorace ſuo tuta poeſis erit Veritas
Sapiẽtia Verbera palladio vitatqꝫ immania ſcuto
Eloquẽtia Dextera diſtricto fulminat enſe manus
Eſt natura boni nullo expugnabilis hoſte
Ictus ſi gemines vulnera nulla capit

Ac velut intentis adamas ferientibus obſtat
Aut que flamma vorax incinerare nequit
Sic diuina ſuo perſiſtunt robore tacta
Uis ſolide vehemens languet adacta rei
Inuidia infelix bona quid celeſtia mordes?
Impia nequicꝗ probra frequenter agis
Mendaces: corruptores ais eſſe poetas
Pellendos tumidoꝗ vrbibus ore fremis
Obſcuros: et inurbanos legere atꝗ petulcos
Gentiles / crimen exitiale putas
Non iouis immitem metuis pro crimine dextrã
Tanto: qua cecidit ſacrilegum omne genus?
O pietas: o priſca fides: patientia grandis
Quid pateris rerũ conditor vſꝗ bonus?
Horrida per ſummos exerces fulmina montes
Ignibus effuſis per nemora alta furis
Immeritas rupes quatis: aerias feris arces
Tela pius meritis ſubtrahis iſta pater
Tu tamẽ exacue dentes in vulnera hebetes
Suſꝗ ſabellus vti prelia dura cie
Sacrilegus temere rictus conuitia fundat
Conſequitur claudo non pede pena leuis

Comparatio.

Apoſtrophe ad inuidos
Conuitia emulorum poetices

Apoſtrophe ad deũ

Sacrilegij pena

Fata modum fatient ne tanta iniuria duret
Inferni pene ſtat iouis atra domus
Gnoſius hic grauia radamāthus crimina diſcet
Ultrices furie verbera ſeua dabunt
Nil rapidus phlegeton flāmis torrētibꝰ: amnis
Cocytus: monet aut te grauis vnda ſtygis?

Exempla pene.

Nil genus antiquum terre titania pubes
Continuo magni fulmine victa iouis?
Nil rota prerapida: tortiqȝ Ixionis angues
Terrent? atra ſilex nil ruitura mouet?
Dentes cōmodius mordaces frangere duris
Cotibus: et rigidis eſſet ebere cibis
Aut multo tumidas impleres puluere fauces
Quam petis infami munera voce dei

Cōmoditatū poetices amplificatio.

¶ Quid generoſa rogas promittit muſa legēti?
Quid digni ingenuꝰ laude poeta dabit?
Preclaras tibi ſpondet opes: terre meliores
Quas ſol exoriens deſpicit atqȝ cadens
His nemus heſperidum: Croeſi prediuitis aurū
Auro et phryxea vellere cedit ouis
India: nec felix tantos dat arabs tibi fructus
Nec rubri tantos littora rubra maris

Non plaga gemmiferi diues tot ſufficit hiſtri
Diuite Pactoli lydia cedit aqua
Subdita nec zephyro tellus fecundior: illa
Sit licet aurifero flumine clara Tago
Inferior Ganges celeber: fabuloſus Hydaſpes
Arua nihil gelidus que alluit Hebrus erunt
¶ Dices magna mihi pmittis: dic age que ſint
Cõmoda muſarũ grandia viſa tibi
Ueſtibulum facio lingue moderamen inertis
Uates dux pueri eſt carmine flaccus ait
Auribus illota lepidis ſeponere dicta
Scit: digitis rectum callet et ipſe ſonum
Tollit barbariem verſus tractatio turpem
Ridendam pueris in ſenibuſq; magis
Ac veluti comis puero balbo imminet altrix
Uoces quos doceat fingere rite ſuas
Corrigit errores: crebro benedicta reponit
Fibris que alte actis mente citata ſedent
Eſt equidem natura tenax puerilibus annis
Hauſtorũ: imbibiti teſta saporis vti
Candida ſi vario tingatur lana colore
Ne eluitur: quauis multa laboret aqua

Cõmoditates carminis et poetices
Lingue inſtructio
Cõparatiõ
Prime inſtitutiones durabiles.
Simile

Applicatõ

Admonet artifici ſic pollice fida poeſis
Sermonis vicia temnere: iuſta ſequi
An parui facies habitũ ſermonis honeſtum
Quo ſe mortales exuperare vides?

Philoſo- phiã moralẽ et theo- logiã habꝫ poetices.

Hec monitis ceca diuinis pectora format
Interpres vite rectior omnis adeſt
Sacram anime illuuiem ſcelerate mõſtrat: et atrã
Peſtem diluere qua ratione queas

Supbia

Pectus ſi tumidũ miſera ambitione laborat
Inſtruit exemplis q̃ꝫ breuis omnis honor
Quam ſit honor res ſolicito corrupta timore
Sed curis humili libera vita loco

Auaritia

Ignis auaritie ſi torret pectora dire
Quo pellas morbũ dat generoſa modũ

Libido

Spicula capti oculis qui blanda cupidinis incꝰ
Fixa geris / medicas experiere manus
Abſterret pene vicijs formidine grandis
Manes quãs miſeri dant acheronte graui

Premia vir- tutꝫ in ely- ſio.

Exacuunt ſtudiũ virtutis premia iuſta
Que putat elijſio ꝑcipientur agro
Hic vbi felices anime loca leta capeſſunt
Seu paradiſus ſit: celica ſiue domus

[illegible]

Regna perimmtis horrida ditis agi

At nūq̃ ſtygias/ſubit inclyta/virtus/ad vmbras

Grata ſed ignifera ſurgit in aſtra deo

¶ Deniq̃ rhetorico fulget ſplendore poeſis

Oris ab hac placidus diſcitur arte lepos

Non minus orator cauſe in genus omne diſertꝰ

Quam ſit Virgilius ipſe poeta bonus

Dicendi genus omne ſuo(mirabile dictu)

Carmine congeſſit: preſtat vbiq̃ ſtilo

¶ Adde: animis curas turbatis eximit acres

Triſtia predulci corda tenore iuuat

¶ Quo toleranda animo ſors vtraq̃ ſit tibi mrāt

Ne mala conſternet neue ſecunda leuet

¶ Saxea permulcet modulamine pectora blādo

Mortales gracili quo volet arte trahit

Quid ni? dirceus Amphion carmine muros

Thebanos tyria iuſſit adire iuga

Carmine delphinas acciuit gurgite ab alto

Nautarumq̃ dolos fugerat ipſe malos

Carmīe ſaxa: feras: quercus rhodopeiꝰ orpheꝰ

Mouit celeſtes: tartareoſq̃ deos

[illegible] merita in ſtygia ſpecu

Oratoria arte abundat poetica

Virgilius orator

Delectatõ anios releuans

Equanimis vtuſq̃ fortune tollerantia

Vis muſe typica

[…]os flectit — ¶ Et precio deus inflectit carmine ſūmus
Preſentem terra ſentit habere Jouem

Celeſtes imploꝛat aquas — ¶ Elicit ethereis pluuiaſq; canalibus vndas
Carmē: et immodicis oꝛa coercet aquis

Impetrat locupleteſ frugib⁹ annū — ¶ Impetrat et fruges anni locupletis abundas
Nam pꝛecibus doctis numina rite fauent

Auertit moꝛbos — ¶ Ac vbi coꝛrupto venit ethere peſtifer annus
Uulgo inhumata lues funera denſat edax
Nec valet ars medica tantū furit impꝛoba peſtis
Phillirides Chiron cedit ab arte ſua
Grandeuus ſed mēte virens Amithaone cretus
Deſperat moꝛbis ferre Melampus opem
Conſulit in medium docta pꝛece muſa diſerta
Exoratq; Jouem quo ſinat illa lues

Impetrat pacem — ¶ Luctifica alecto ſtijgijs emiſſa tenebꝛis
Noxia belloꝛum crimina ſeuit vbi
Impius arma mouet terꝛis hoſtilia mauoꝛs
Ferꝛo res geritur: gens inimica coit
Dulcibus hec pacat odis in ſijdera fuſis
Pꝛelia: per populos federa ſancta facit

Rit⁹ ſacrorū veterū ⁊ pietatē in deos oſ̄ndit — ¶ Pꝛeterea veteris diuinas religionis
Res habet: et ſuperum templa ſuperba deum

Signa manu ducta artifici ſpirantia fingit

Que ſua materies: ſed mage tollit opus

Maieſtas ſuperum quanto ſit honore colenda

Exemplo veterum iugiter illa monet

¶ Fortia magnanimũ ſic pingit geſta viroꝝ

Jam velut ante oculos cõſpitiantur agi

Exempla fortitudinis monſtrat

Excitat hoc reſides animos in nomen honeſtum

Pulchra iuuentuti dans ſimulachra noue

¶ Terſius haud aliquis nature arcana recluſit

Herbarum vires quas lapidumq; ferunt

Naturalem philoſophiam verſat.

Multifida arboribus quantũ natura quibuſuis

Et facies diſcors: ingeniumq; loci

Quam vario genere diſtant animantia mundi

Aere vel terris queue tenentur aquis

¶ Hec iouis imperio mortalibꝰ ethera pandit

Defert ſydereas orbis in ima faces

Aſtronomiã docet.

Indicat aſtrorum varios per tempora lapſus

Quis moueat validus inferiora vigor

¶ Ipſa plagas mũdi ſemotas noſcit et vrbes

Sole ſub orbinago natio nulla latet

Coſmographiam cõtinet

Solis equi volucres primis quas ignibꝰ afflãt

Nouit: que occidius curribus arua calent

A quibus humectus aſpirat partibus auſter

Quaſqꝫ videt gelido parrhaſis vrſa polo

Hec recinit fontes: fluuios: monteſqꝫ: paludes

Siluas: qualia ſint nomina: quiſqꝫ vigor

Marꝫ naturá ⁊ noia diſtinguit

¶ Tractus cerulei ſpatioſos equoris ambit

Naturas retegit: nomina cuiqꝫ facit

Equora ventilegis que ſint accõmoda velis

Aut ſuſpecta minis: ſyrtibus: atqꝫ vadis

Gñalis cõmoditas

¶ Hac doctrice ſcies orbis miracula magni

Non oculis vnqꝫ percipienda tuis

Concluſio carminis

¶ Sed celũ ignifero contriſtans Syrius aſtro

Laſſat: et hic finem carminis eſſe iubet

Accipe que muſa tenui depromere verſu

Annuerat de ſe lector amice: vale;

Cõmoda theſpiadum qui maxima ſcire dearum

Expetis/hoc placida mente poema lege

Carmina ne rabido laceres ſtridentia morſu

Pectore ſed facili cõmonuiſſe vacet

Baptiſta guarinus.

¶ Tanta eſt vtilitas artis carminũ et verſificandi vt apte dicere auſim neminem poſſe iure doctum appellari cui hec ignota fuerit Quare priſcorum diligentiam mecum nõ admirari et laudare pariter non poſſum: qui licet ad magna anhelarent: nolebant tamen hec minima ſe fugere. Unde et Auguſtinus maxima eccleſie noſtre colũna librũ de muſica vbi etiã pedũ rationes exequit̃ cõſcripſit. Sed omiſſa illorũ auctoritate ſola huius rei vtilitas immo et neceſſitas facile declarat quanto ſtudio ea ſit ꝑcipienda. Nec enim recte ꝓnunciare abſq; ea ſcientia quiſq; valet immo (quod maius eſt) non recte intelligere. multa enĩ in poetis inuenimus diuerſis quidẽ caſibus ſed eodẽ fine ꝓnunciata que ſyllabarum ignarus nullo pacto diſcernet. Quid ꝙ aliqua ſunt diuerſe penitus ſignificationis ſola vni⁹ ſyllabe vel ꝓlixitate vel correptione dignoſcẽda: Poſtremo etiã ſi nihil vtilitas afferet: ſaltem voluptatis gratia appetenda eſſet. Nam ſicut pulſante optimo citharedo magis delectat̃ qui eius artis cognitionem aliquã attigit q̃ qui ignorat. Ita et in poetarum lectione maiore ſuauitate afficit̃ qui verſuũ rationẽ habet q̃ qui ea caret. Nec in carmine tantũ ea ꝓdeſt ſed et in ea quã vocant rhetores numeroſam orationẽ que pedibus metricis ↄſtat. quã qui ab his ſcriptam intelligere nõ potuerit: multo certe minus eam ipſe faciet. Sz vbi pedum enumerationẽ quam vulgo ſcanſionẽ nuncupãt ex prima quadã deguſtatione adoleſcẽtes generoſi aſſecuti fuerint: reliq; deinde ſyllabaꝝ notitiã ex frequẽti poetaꝝ lectione planius ediſcent. Quapropter Uirgilij carmina memorie mandẽt vt ad omnẽ ſyllabe quantitatem optimi poete auctoritate nitantur et exemplo. Declamare aũt etiã in his oportebit vt aſſiduitate pedum numerũ etiam ſolo verborũ cantu annotẽt. Deinde alia verſuũ genera ex his perdiſcent qui de ea re volumina ſcripſerũt vt nihil in hac vtiliſſima ſcientia intactum pretermittant.

¶ Augur mancinellus Inclito adoleſcēti Joanni michaeli de bonis augurijs clariſſimi viri Dominici filio vrbani quidem gynnaſij doctorꝫ ſūmi Salutē plurimā dc.

¶ Augur romulidas inter celebrande michael
Laudibus innumeris ſpes decus aura meis
Calliope te noſtra petit chorus ipſe ſororum
Conſequitur. phebo percutiente lyram.
Has tu ſuſcipiens lauro redimitus ad altam
Parnaſi cyrphin illico doctus eris.
Hic ſacrum nectar libans dicere poeta
Aſcrei calamos calliopeia dabit.
His igitur poteris clari memoranda parentis
Plurima victuris tradere carminibus.
At quia permagna eſt genitori copia laudum
Deſitient vires promere cuncta tibi.
Quid refert Jacobus adeſt marcellus et alter
Eſt bernhardinus gloria romulidum.
Cantabunt igitur verſu quecunqꝫ decoro
Promere noluerit calliopeya tibi.

Verſilogus Mancinelli veliterni.

Exametrū pedibus ſenis deducere carmen
Theſpiades monuere dee pia numiua vatū

De carmine heroico.

Heroum quintus ſpondeū ſextus habebit
Cōmunes reliquis debent vtrinqꝫ reponi
Dactilus e longa fiet breuibuſqꝫ duabus
Martius oſtendit vel carmina.nempe latinis
Spondeum fatiet diſſyllaba dictio longa
Multi vel currunt.amenſue exempla teneto.
Ultima cuiuſqꝫ eſt cōmunis ſyllaba verſus.

De carmine elegiaco
¶ Penthametri dabitur primis romane duobus
Spondeus duplex duplex vel dactylus. aut ſint
Alterni. poſt hos bene ſyllaba longa ſequetur
Inuenies quandoqꝫ breuem tu plura legendo
Dactylus inde duplex poſt vnica ſyllaba detur.

De tempore.

¶ Temporis vnius correpta eſt ſyllaba ſemper
Longa duū. nono fabij precepta notarūt Quintilian⁹
In pede ſic quinto ſpondeus ſepe locatur
Dactylus equalis ſpondeo in tempore nam fit
Cornua velatarum obuertimus antemnarum
Tertius Eneidos meminit.

De poteſtatibus litterarū.

¶ Inter vocales i duplex conſona fiet
Maiores maio vel maij pandit abunde
Syllaba detur ei duplex: hei ſyllaba ſola
Uniuſqꝫ etiam cui dicas huic quoqꝫ iunge
Ille cui: patuere cui: albinus tn̄ inquit Priſ. vij.
Letus huic dono videas dare tura nepotes
Falſus huic pennas ſiluarum protulit auctor
Accipe pompei quarto naſonis habetur
Aſt aliquid pompei dicunt vulteiqꝫ caiqꝫ
Durus ait vultei nimis attentuſqꝫ videris vij. E. hora.
Caius a prima tremebundus luce ſalutat mar. ix.
Qđ debes cai redde inquit phebus et illinc mar. ix.
¶ I ſimul v iuncte vocali: conſone habentur
Continuo verumtamen vnica ſyllaba fiet
Ut ianus iuno vinum vacinia vellus
¶ U poſt g ſeu q vocali nempe ſequenti
Uim perdit: iam lingua docet iam pandit iniquus
Euaneſcit item dicendo ſueſco ue ſuetus
Dicendo et ſuauis: perſuadeo ſiue ferendo
Et tu id maluiſti lucillius edidit ipſe tul. de fin.
Statius at dixit quas nox inopina ſuaſit i. the.

Flaccus item ſcribit furcſqꝫ fereqꝫ fuere l.ſer.
Conſona vocalis facta eſt in perſoluenda
Nunc quoqꝫ te ſaluo perſoluenda mihi oui.in epi.xi.

De ſcanſione

¶ Ex ijdem ac ijſdem vocalis tollitur vna
Seu potius binas vocales vertis in vnam
ij ſimul ijs tu monoſyllaba dicere debes
Dij quoqꝫ dijſqꝫ ſimul tolletur littera prima
Semianimus lector ſemiuſtus ſemihominiſue
I perdunt quotiens ſcandendo diuido carmen
E dehinc amittit ſic deinceps e quoqꝫ perdit
O qꝫ proinde ſuum dimittere debet vbiqꝫ
E deerat perdit deeſt perdere vult ſimul illud
Cogitat vt ſpecioſa dehinc miracula promat
Flaccus in arte tulit. ſummus fert ipſe poeta
Vix ea dicta dehic ꝓgreſſus mõſtrat et aram viij.enei.
Fracta dehinc cunctꝭ auerſaqꝫ pectora bello the.viij.
¶ E quoqꝫ ſepe fugit vocali poſt ſubeunte
Virgilius profert alucaria vimine texta iiij.geor.
Nec tantũ rhodope miratꝛ et iſmarus orphea in bu.
Ferreiqꝫ eumenidũ thalami ⁊ diſcordia demẽs in.vi.E.
Iam validã ilionei nauem iam fortis achate i.E.
Caucaſeaſqꝫ refert volucres furtũqꝫ ꝓmethei vir.in bu.
Ilioni quidam verumtamen atqꝫ promethi
Scribendum monuere ſyncreſin efficiendo.

De Colliſione.

Echtlipſis necat m vocalem aufert ſynalepha
Multum ille et terris fuerat iactus et alto vir.i.E.
Terminat m nomen quotiens vocalis et illud
Conſequitur prima eſt vocalis et m remouenda
Dictio precedens vocalem poſt retinendo
Illam dimittit vocali quippe ſequente
¶ Id tamen haud ſemper poſſunt ſeruare poete
Inſule ionio in magno fert muſa maronis in.iij.E.
Victor apud rapidum ſimoenta ſub ilio alto

Ter ſunt conati imponere pelio oſſam .i.geor
Et longum formoſe vale vale inquit iola vir.in bu.
Clamarent vt litus hyla hyla omne ſonaret vir.in bu.
Credimus an qui amant ipſi ſibi ſomnia fingunt
Egerit a ſtabulis o eritbee tuis Pro.iiij.
Rumpe moras omēs turbataq; arripe caſtra vir.ix.
Nomen et arma locum ſeruant.te amice nequiui
Saltem laudemus dummodo ipſe egeat Ca.
Bellorum pompa animā exalaſſet opimā ſa.x.iu.
Inſignita forent tum milia militum octo Ennius
Et formam contra poſitarum imagine coni priſ.
Viuendū eſt recte tum ꝓpter plurima cū his Iuue.ix.
Aſt aliqui tamen ijs ſcripſere.conſona quo fit.
¶ S cū vocali ſibi iuncta aliquando mouet
Aut ouiū fetus aut vrentes cuncta capelle ij.geor.
Inter ſe coyſſe viros et decernere ferro in.xij.vir.
At ſeneca octauo vult eſſe.et cernere ferro
Diſpoſitis prediues hamis vigilare cohortē ſa.iiij.iu.
¶ S quoq; ſola perit te nanq; exempla docebunt
Arboribus veteres decidere falcibus ramos lucre.v.
Affixus noſtris tu dabis ſupplitium Catul.
Sudor.ibi archano florētes igne ſmaragdos The.ij.
Interea ſol albus receſſit in infera noctis Ennius
Linquinius inſani ridentes premia ſcribe i.ſer.

De verſu hipermetro.

¶ Exuperat verſus cui ſyllaba hipermeter eſto
Ecce furens animis aderat thirinthius omnemq;
Acceſſum luſtrans huc ore ferebat et illuc viij.Eneſ.
Finem principio verſus adiunge ſequentis
Quacceſſum dicens de cunctis ſic quoq; fiet.

De aſpiratione.

¶ Vim quandam in verſu aſpiratio habere videtur
Haud tamen id verum eſt illa ſine nanq; relegi
Carmina multa quibus ſynalephe nulla tenetur
Exempla oſtendi videas illa ſubeunte

ſynalaphe eſt ... rum abyci... ... de fine ... ... ſequen... dictionem incipien... vocalis

Poſthabita coluiſſe ſamo hic illius arma l.E.
Pontice cū licino hic quoqꝫ magnus hō eſt mar.in.ij.
Si fur diſpliceat verri homicida miloni ij.ſa.iu.
Atqꝫ catullus ait iam dicetur hymeneus
Uirgilius manibus dominū peryſſe iuuabit in.iij.E.
Quid mirum plura inuenies non hac ſubeunte
Longa quidem prolata.licet correpta locanda
Dum ſanguis inerat lucani tertius inquit
Nam tibi tymbre caput euādrius abſtulit enſis vir.iiij.
Luctus vbiqꝫ pauor et plurima mortis imago vir.in.ij.
Et furijs agitatus amor et conſcia virtus in.x.
Pectoribus inhians ſpirantia conſulit exta in.iiij.E
Noſtrorū obruimur oriturqꝫ miſerrima cedes in.ij.vir.
Liminaqꝫ lauruſqꝫ dei totuſqꝫ moueri iij.Enei.
Sideraqꝫ ventiqꝫ nocent auideqꝫ volucres Oui.in.v.
Mittit hypermeſtra de tot mō fratribus vni Oui.in.E

De prima ſyllaba.

O Eto tite modis noſcetur ſillaba prima
Seu poſitu ſeu diphtongo ſeu prepoſitiua
Deductu exemplo vel norma compoſitiue
Uocali ante aliam.poſitus tamen eſſe feretur
Cum poſt vocalem ponetur conſona bina
Uel plures aut x duplex aut zeta vel i ſit
Ut tempus.luſtrum.dixerunt.azimus.aio
Hinc ſemper longa eſt vocalis quelibet ante

De liquidis.

L tamen rqꝫ ſimul poſt mutam forte ſequentes
Uocalem efficiunt cōmunem ſi breuis eſſet
Id cyclades vel cyclades atqꝫ dorvclus
Sic patris ac tenebre patris vel ſiue tenebre
¶ M ſimul n grecis liquide quoqꝫ vocibus inſunt
Ecce inter primos therāneo a ſanguine clauſi Sil.viij.
M tanqꝫ poſuit muſam Marcus tamen inquit
Delectat mariū ſi pernitioſus ichneumon vij

Euterpe cohibet neue polymnia.
Cõmunem mediam grecis ſeruabit arithmos
De diphtongo
¶ Diphtongus grece producitur atq; latine
Euterpe.predico docent.breuiato preuſtus
Corripies etiam romane preire preeſſe.
De prepoſitione.
¶ Compoſite de pre ſe di quoq; prepoſitiue
Sunt producende dirimo breuiare memento
¶ A ſimul e longa eſt vocali non ſubeunte
Amitto euado nobis exempla dabuntur
¶ Ab vel ad oq; breue eſt vocali nempe ſequente
Nempe re corripitur refert producitur eſſe
Utile ſignificat quotiens diſtatue notabit
Producit redduco quidem.breuiatq; reduco
Dij tibi dent capta claſſem reducere troia bo.ij.ſer.
Palma negata macrũ donata reducit opimũ bo.ij.E.
¶ Pro longam doceo vocali non ſubeunte
Nam proauus prohibet ſoliti breuiare poete
Corripiunt etiam profugusue procella profanus
Tum pronepos propero proficiſcor ſiue proteruus
Sicq; profeſſus erit ve propheta profecto profundus
Adde ſimul dictiſue profuſus ſiue profectus
A prope ſiue procul dixerunt talia duci.
Corripit et prologus.tu cetera noſſe labora.
De deriuatione.
¶ Deducte voces primaria rite ſequuntur
Hinc donum a dono veniens producitur vſq;
¶ A breuibus deducta quidem producimus iſta
Iunior et caſus ſtaturus tegula remus
Uitupero.humanus.laternaq; ſecula.rapum
Legem.iucundus.binus.totus.quoq; regem.
Regula vel denus nonus vocem quoq; trinus
Uiginti.italiam vel macero venaq; vomer
Iumentum.pecus.ungantur ſetius humor

Sicelis.ac vomes:ceritus.iugera.ſedes
Cetera marte tuo poteris dinoſcere lector
¶ Hec nata ab longis correpta reponere debes
Sume dicax.ſtabilis.manus et titulus vel ariſta
Iunge lucerna.ſopor.quater atq; farina diſertus
Sic fragor aut fragilis ducis atq; tigillus oſella
Adde vadumue ſagax predictis adde ſigillum
Iunge virum vel aquam.noto verbum.iunge quaternus
Inde mamilla fides ſiquidem nato ſiue bubulcus
Hinc odium lotium fatuuſue curulis acerbus
Et femur ac ligulam vel omaſum ſic et aceruus
Cetera marte tuo poteris dinoſcere lector.

De exemplo.

¶ Exemplo vtemur ratio cum deficit vlla
Inde ſiler breuio ſectans exempla Maronis
Curua tenent vt molle ſiler lenteq; geniſte ij.geor.
Hinc ruffine ſequar tecum penultima dices ruff.
Tullius hunc laudat cui ſit penultima longa
Tubera ſunt fungi.tuberes at poma vocantur
Obijce producas obice ad correpta locetur
Correptum ſubicit productum ſubijcit eſto.
¶ Cõmunem retinent primam quecunq; ſequuntur
Gradiuus.pelion.palatia.ſiue diana.
Himen:fidene.rubigo.liquorue pachinnus
Sicheus.tinee.vitrum.liquiduſq; ſicanus
Britanni.at italus.bithinus ſiue profectus.
Profundo verbum.cacus quoq; iunge propino
Procuro.orion.coſira ac inſula quedam
Hinnulus et cratis ſilenus criticus atq;
Rutilius.rudo.vel licas atq; pirene
Dolon.curetes.verum tu plura notabis

De Regula.

¶ Regula iam veniet qua ſyllaba prima patebit
Preteritum quotiens diſſyllabon inuenietur
Producit primam ceu legi.tolle fidiq;

Tolle dedi atq; tuli ſtetit et bibit ac ſcidit ipſe
Abſcido abſcidi abſcindo tamen abſcidit effert.
¶ Preteritum geminans primam ſibi corripit vſq;
Pendeo demonſtrat ſolitum formare pependi
Cetera preſentis naturam quippe reſeruant
His tamen exceptis. genui. poſui. potuiq;
Nam gigno et pono poſſum quoq; longa notantur
Inuenies reperi repuli retuliq; legendo.
Repperit inuenies et reppulit illud idem ſic.
¶ Producunt primam diſſyllaba cuncta ſupina
Ut luſum viſum tolluntur itumq; quitumq;
A cicoq; citum coniunge datumq; ſitumq;
Adde litumue ſatumue rutum ſtata iungere debes.

De Compoſitione.

¶ Compoſita accentu monſtrantur ſyllaba quanta eſt
Prelego prepono predico preparo dices.

De vocali ante vocalem.

¶ Uocalis ſubeunte alia correpta manebit
Nominibus noſtris. preter dius ſimul aer
Nomina greca tamen ſunt iſta ferenda latinis
Dic fio. fiebat item. ſed nempe ſequenti
R poſt e vt fierem fieres correpta docemus
Greca quidem producta leges correptaq; multa
Aonides clio demonſtrat iulus iola.

De media ſyllaba.

S yllaba quinq; modis meſa noſcitꝰ ipſa latinis
Diphtongo poſitu exemplo quoq; bino
Uocali ante aliam diuiſim cuncta patebunt
¶ Diphtōgus longa eſt poſitus quoq; longus habetur
Pandit leneus comedia ſiue repoſtus.
¶ Noſcitur exemplo fiducia quanta locetur
Omnis ſpes danaum et cepti fiducia belli ij. E.
Bacbius ruffinus ait non bachius autem
Principium bacbius erit concludet biambus

Cõmunes medias quedam ſeruare notabo
Contudit ſiphacem pharſalia ſiue bathaui
Cyane cyane lecithus lecithus atq;
Connubium cybele bebricis ſiue cibelle
Orion dices orionis ac orionis
Aegeona ferunt aegeona ſepe poete
Porſena ficedule porſenna et iunge ſicanus
Plura quoq; inuenies iſtis relegendo poetas.
¶ Cõmunem retinent mediam ablatiuus eodem
Ne placeat curru ſeruus portatur eodem Iu.ſa.x.
Non eodem curſu reſpondent vltima primis
Hoc eodem ferro ſtillet vterq; cruor pro.i.
Uno eodemq; tulit partu maro protulit ipſe xij.
Sic etiam dices in eadem poſſe notari
Una eadẽq; via ſanguiſq; animuſq; ſequunt᷑ x.vir.
Hec eadem rurſus ligdame cura vie pro.iij.

De accentu.

¶ Accentus lex eſt qua ſyllaba tollitur ipſa
Deprimitur uc tibi quicq; romane ferendo
¶ Eſt grauis accentus circumflexus vel acutus
Aſt circumflexus vocem leuat et premat ipſam
¶ Noſcitur accentu ſolum penultima quanta eſt
Sydera latratus fortuna vel indicat ample
Semper vbiq; feras vel ibidem corripe nunq̃
¶ Ante aliam ſemper vocalis corripietur
Uocibus in noſtris. vt gloria filius. at dic
Unius vnius vel ſic cognata reponas
Alterius tantum vel alius dicere debes.
¶ Conſona precedens es quinte res tibi monſtrat
Tradit e correptum genitiuo ſiue datiuo
Nanq; rei format fideiq; fides generabit.
At ſi precedet vocalis longa fit e tunc
Oſtendit faties fatiei ſiue diei
Aulai pro aule recte producere debes.
¶ Dic choream plateam vt choream ſiue plateam

Sic maleam dicesue maleam nomina greca
Corripiuut partim partim producta videbis
Oceanus ſimois docet id ſpondeus.oreas

De vltima ſyllaba.

Ultima noteſcet triplici ratione latinis
Diphtōgo vt muſe.poſitu quoqȝ ſicut amarent
Regula predictis q̄ꝫ plurima iungitur apte

In A

¶ Omnia lector in a debes producere ſicut
Interea contra.tolles ita vel quia tantum
Ultra vel fruſtra verum cōmunia legi
Ima vebunt celi luxit dum fruſtra frequenter   ruff.
Curaqȝ nil prodeſt nec ducitur vltra cicatrix   ſerenus
Induperatiuū prime producito ſemper
¶ Caſus in a breuis eſt preterq̄ꝫ ſextus vt aula
Quintus item grecus quem rectus in as generabit
O palla enea diamna bitia peleaqȝ.
¶ In rectoqȝ etiam muliebria ſepe pelaſgum
Producere velut tegea nemeaqȝ rbeaue
¶ In ginta inuenio cōmunia corripe genta
Quadringenta docet vel quinquaginta michael
Quiquaginta viros prologo dixere ſecundo   in th.
Quadraginta dedit graccbus ſeſtertia dotem   iuue.ij.

In E

¶ Producuntur in e monoſyllaba me ceu te ſe
Ipſaqȝ pro et breuiat.que longa eſt ſemper vbiqȝ
Rite ne pro an breuis eſt probibens ne longa manebit
Ac quoqȝ pro certe vel pro vt non longa docetur
Ue populo dicens producas corripe pro vel
Femineum nomen grecorum ſit tibi longum
Penelope lybie nerine pandit abunde
Quinte ablatiuū produc terne breuiabis
Excipiturqȝ fame.tabe cōmunis babetur
Diphtongus prime genitiui ſiue datiui

Recti vel quinti plurales ſunt bene longi
Exemplum muſe demonſtrat ſiue poete.
¶ Quippe vocatiuus prime ſextuſue pelaſgum
Producunt ſemper. docet anchiſe vel achate.
¶ A dandi caſu deducta aduerbia produc
E ſumunt quotiens mutato o pandere poſſunt.
Docte vel ſtulte. breuia male vel bene ſemper
Illa fere ferme quare et producere debes
¶ Induperatiui longi quoqꝫ ſunto ſecunde
Dic vale ſiue vale quoniam reperitur vtrunqꝫ
Idqꝫ quod ignoti fatiunt vale dicere ſaltem i. triſ.
Tu tepe cõmunem lector cale vel lique ponas
Alta tepefatiet permixta ſanguine cede Catul.
Tura liquefatiunt peligni ſeptimus inquit
¶ Omne aliud iamiam poliſyllabon eſt breuiandum
Scribere demonſtrat prope gauſape cepe cubile.

In I

¶ I finita velut ſtudui producito cuncta.
Grecorum quintus ceu thebai corripietur.
Sicqꝫ datiuus aget d iuncto id phillidi monſtrat
Tindari verum paridiqꝫ propertius inquit in. iij.
Statius at thethydi quare ſic plurima cernes
Precipue quotiens is nomina greca tenebunt.
¶ Aſt vbi ſiue mihi tibi vel ſibi lector ibiue
Cõmunes legi. niſi vel quaſi corripiuntur.

In O

¶ Omnia ceu do ſto monoſyllaba longa feruntur
Producunt breuiantqꝫ ſimul poliſillaba verba
Nomen item veluti curro currendo catoue.
¶ Ablatiuus enim producitur atqꝫ datiuus
A domino monſtrat duo ſemper corripietur.
Sepe ego cõmunem ſacri poſuere poete.
Frater ego tibi ſim filius vnus ego pro. in. ij.
Grecula ceu dido vel ſappho longa tenebis
¶ Tanto vel quanto ſic cuncta aduerbia produc

Illico corripies modo mutuo vel cito ſemper.
Cōmune eſt ergo crebro ſero atq; profecto.

In U

¶ U longum pones veluti cornu vel amatu.

In C

¶ In c producas ceu fac dic duc ſimul allec
Excipitur donec lac nec quia corripiuntur.
Hic pronomen erit cōmune.alias bene longum.

In B D M T

¶ B d corripiunt ſic m t ni poſitus ſit
Uel ſit diphtongus vel ſincopa facta poetis
Sub vel ob oſtendunt ad ſed caput occiput :vmq;
Inſignita forent tum milia militum octo   Ennius
Magnus ciuis obit et formidatus othoni   ſa.vi.Iu.
Quis neſcit aut quis non vidit vulnera pali.

In H

¶ Ah vah producunt.

In L

¶ L breuies ſemper ceu ſal ſemel hanibal et mel.
Sol nil produces gabriel pol ſiue michael

In N

¶ N producatur ceu titan quin helicon ſplen
Excipe tu forſan vel forſitan attamen exin
In vel an atq; viden ſic creſcens per genitiuum
Ut nomen.producit hymen ſyren quoq; ſemper
An vllas preferre preces balbus tamē inquit   in.vi.b.
¶ Rectus in in delphin demonſtrat longus habetur
Ilion ac pelion breuias ſic plura pelaſgum.
¶ Quartus in in breuis eſt ceu tigrin tÿrſin et iſin:
Quartus in an prime vel in en producitur vſq;
Indicat enean anchiſen penelopenue.
¶ Feminei quartus dans an breuiatur vbiq;
Maian vt eginan ſed naſo in triſtibus inquit   .ij.
Qui legis electran et egentem mentis oreſtem.

In R

¶ Omnia lector in r correpta vt ceſar et imber
Producas aer craterqꝫ ſtaterqꝫ caracter
Sic et iber ether cur fur panther quoqꝫ lar far
Uer mar par diſpar vel compar compoſitiua
Cor cõmune leges amor atqꝫ dolor pauor atqꝫ
Plurima ſic etiam. ni forte figura notetur

In As

¶ As finita velut pietas producito cuncta
Corripe greca tamen ſi dis genitiuus habebit
Palladis vt pallas. plurales corripe quartos
Grecorum terne. velut archadas ac elephantas

In Es

¶ Es retinens produc ſpecies oſtendit et heres
Corripe multa tamen penes inquies es quoqꝫ verbum
Compoſitiua ſimul breuis et penultima creſcens
In quibus eſt breuia. ceres vt miles ſimul hoſpes
Hec tamen excipimus paries aries abies ſpes
Reſqꝫ ceres et ſpes iungantur compoſitiua.
Plurales caſus grecorum corripe ſemper
Lampades accipiam vel troades aut garamantes

In Is

¶ Is correpta manet tum grecis tumqꝫ latinis
Ut paris ac ignis produc ſimois piroiſqꝫ
Thetyos et thetys ac thetydis breuianda.
Sic micat aut rutilus pirois aut ore coruſco Colu.
Et formidantem patrios piroenta dolores
Balbus ait quinto recto ei diphtõgus habet priſ.
Delphis delphinis. ſic aris. ſic et eleuſis
Uel delphin arin et eleuſin longa manebunt
Producti recti quibus a penultima creſcens
Longa datur patrio ſamnis ſamnitis id offert
Caſus in is numeri longus pluralis habetur
Ut quis vel nobis dominis vis ſis quoqꝫ longe
Sic nolis quamuis adſis et compoſitiua

Is vero quis bis mis tis ſunt corripienda
Uerborum quarte velut audis vltima longa
Neſcis vel dormis cōmunia legimus eſſe
Producunt fueris dederis legeriſqʒ poete
Longa velis mauis is verbum et compoſitiua
Ut tranſis vel odis vel obis ſic cetera cuncta.

In Os

¶ Os longum fiet velut os oris ve ſacerdos
Os tamen oſſis habens. breuiandum compos et impos.
¶ Corripe greca velut chaos ilios ac genitiuos
Thetyos iliados longa heros tros quoqʒ minos
Androgeos et athos vel rinoceros phileroſue.

In Us

¶ Us breue ceu marius. monoſyllaba longa velut thus.
Sic etiam tellus quibus et penultima creſcit
Longa quidem ſemper. palus eſt cōmunis habenda
Quarta autem patrium producit tris quoqʒ plures
Longi grecorum patrij diduſue calipſus
¶ Longa manent hydrus panthus amathuſue melāpus
Pus retinens breue fit quotiens iunxere ſecunde
Edipus oſtendit grece edipos atqʒ melampos.

De verſu pentametro.

¶ Elegiacum metrum binis verſibus conſtat hexametro
Heroico ſubiuncto quinario.

Carmen ſapphicum hendecaſyllabum.

¶ Condere conſtituam ſapphus a nomine carmen
Ante trocheus erit ſpondeus dactylus inde
Primus item binus. tribus autem verſibus actis
Uerſiculum herous ſpondeus et edere debent

Ad Michaelem augurem.

¶ Te deus ſummo titulo decoret
Tradat et mundi regimen ſuperbi
Regiam poſt hec teneas olympi

Care michael.

Metrū dactylicū aſclepiadeum.

¶ Metro aſclepiadis ſpondeus dactylus inſit
Hinc ceſura datur.duplex ſit dactylus inde.

Ad hieronymū maſeriū forolíuienſem.

¶ Iam tempus redeas dultior omnibus
O mi diuitijs culte hieronyme
Magnam cui tribuit iuppiter optimus
Rerum notitiam cui loca ſyderum
Cui celi ratio cunctaqꝫ climata
Noſcuntur penitus carmine dultior
Nato caliopes cultus in omnibus.
Quare iam repetas atria principum.

Metrū phaletiū hendecaſyllabum.

¶ Quinqꝫ pedes verſus capit hendecaſyllabus apte
Spondeum heroum.capiet tris inde trocheos.

Ad lectorem.

Paruo percipies labore noſtris
Artem carminibus benigne lector.
Non paruo mihi conſtitit docere
Nam legi varios diu libellos
Quo poſſet mea tutior vagari
Clio,iam valeas amice felix

¶ De pedibus metrorum
ſm Fabium et Diomedem.

¶ Spondeum fatiet diſſyllaba dictio longa vt muſe
Cōtra eſt pyrhychius periamb⁹ dibrach⁹ atꝫ vt pius
Lōga breuiſqꝫ dabūtue choreū ſiue trocheū dixit
Prima breuis tū lōga ſeqñs formabit hiambū Amant
Ipſe choreus erit tribrachuſue trocheus habendus
Quod nono fabius meminit romane michael.

Octo triſyllabi.

Dactylus e longa fiet breuibuſqꝫ duabus vt martius
Dactylus herous quoqꝫ dicitur vt fabius vult
Binis e breuibus longa ſimul eſt anapeſtus ſpeties
Hic etiam fertur grece antidactylus idem
Treſqꝫ breues tribrachum fatiūt refert bene monſtrat

Tris longaſq; moloſſus habet pˀtrarius illi   cantabant
Junge duas lōgaſq; breui ſic amphimacrˀ fit   charitas
Pes tamen a fabio vocitatur creticus idem.
Inter longa breues amphibracus eſt vt amantur
Eq; breui bacchius erit longiſq; duabus.   egeſtas
Si binis longis correpta eſt ſyllaba iuncta
Antibacbiuſue palimbaccbius habetur.   natura

Sedecim tetraſyllabi.

¶ At pceleumatico correpte quattuor inſunt   ariete
Eſt diſpondeus ſemper contrarius illi   vt oratores
Longa breuis dehinc longa breuis iungantur in vnum
Ditrocheus erit vel dichoreus habendus   vindicator
Eſt breuis et longe breuis et lōge dyambus   amenitas
Longa dueq; breues et lōga ſimul coriambū   verſificans
Antipaſtus erit breuis et bis longa breuiſq;   vt videreť
Tuq; duas lōgas breuibus prepone duabus   deponite
Jonicus maior.minor eſt contrarius illi.   diomedes.
¶ Primus erit peon lōga breuibˀ tribˀ adde   letitia
Longa ſecūda breues alie tres ſitq; ſecūdus   amabilis
Tertia longa breues alie tres tertius extat   alienus
Quartaq; longa breues alie tres quartˀ hēť   celeritas
Prima breuis longe tres primū dāt epitritū   ſacerdotes
Sitq; ſecūda breuis longe tres ſitq; ſecūdus   cōditores
Tertia ſitq; breuis tres longe tertius eſto   hereditas
Syllaba q̄rta breuis lōge tres q̄rtus habeť   oratoris
Dippius hic etiam fertur pes a diomede.

Cōmuniū ſyllabarum teſtimonia.

¶ At qui condiderat poſtq̄ non repperit aurum
Aptauit collo quem reperit laqueum.   auſonius
Reppulit a libycis immēſum ſirtibus equor   luca.i.
Queq; feros repuli doctis medicatibˀ ignes   medea
Rettulit et ferro rheſumq; dolonaq; cetos   penelo
Si reditum retuliſſet is aut in tpe longo   Ca.
Gradiuus quātas populis ſpoliauerit vrbes   iiij.theba.
Gradiuūq; patrem geticis qui preſidet aruis   vir.iij.

Inclyta amazoniau magnocꝫ exorta gradiuo Bal.iiij.
Et genus a magno ducentem forte gradiuo metha.vi.
Pelion hemonie mõs eſt obuerſus in auſtros v.faſto.
Oſſacꝫ cũ pelio cumcꝫ hemo ceſſerit orbis Sil.iij.
Haud timeam magni dixiſſe palatia celi i.metha.
Quam tanti fuerit eadem vt palatia cernas Sil.xij.
At noua contemptis ſurgãt palatia flammis Sta.i.ſil.
Exercet diana choros quam mille ſecute vir.i.
Tergeminamcꝫ hecaten tria ꝑgis ora diane vir.iiij
Hymen o hymenee hymen ades o hymenee Cat.
Affuit et ſertis tempora vinctus hymen oui.epi.vi.
Uiuat fidenis et agello cedo paterno Iuue.vi.
Hi tibi nomẽtum et gabios vrbemcꝫ fidenã vir.vi.
Exeſa iuuenes ſcabra rubigine pila vir.i.geor.
Uteris ore aliter nimiacꝫ rubigine captus mar.in.ij.
Pondus vti ſaxis.calor ignis.liquor aquaꝝ lucre.i.
Fiet vti cibus omnis et aridus et liquor ipſe lucre.i.
Preſtat trinacrij metas luſtrare pachynni vir.iij.
E q̃bus imbriferos ꝟſus pachynnꝰ ad auſtros iij.met.
Huic coniunx ſicheus erat ditiſſimus agri vir.i.
Anna fatebor enim miſeri poſt fata ſichei vir.iiij.
Natura interno cum viſcere tinea ſerpens Serenus.
Agreſtes tinee res obſeruata colonis xv.metha.
Condantur parco fuſca phalerna vitro mar.in.ij.
Condida ſic puro numerantur lilia vitro mar.in.ij.
Craſſacꝫ cõueniunt liquidis et liquida craſſis Lucre.iiij.
Fida reor fraterna erycis portuſcꝫ ſicanos vir.v.
Sicano pretenta ſinu iacet inſula contra vir.iij.
Sicanio pretenta legunt aliqui tamen illud
Sicanium dedit vſcꝫ fretum balbus canit ipſe
Et penitus toto diuiſos orbe britannos vir.
Nam q̃d britannis celum differre putamus lucre.vi.
Hinc auguſtus agens italos in prelia ceſar vir.viij.
Coniecto ſternit iaculo volat itala coruus vir.ix.
Bithino phrigioue ſatũ ſed quem ſua noto Bal.iij.

Quanq̃ʒ et cappadoces fatiãt eq̃teſqʒ bithini   Ju.vij.
Hec quoqʒ profecto ludebat iaſone varro   pro.ij.
Archadas his oris genus a pallante pfectũ   vir.viij.
Has poſtq̃ʒ meſto profudit pectore voces   Catul.
Impia dementis vulgi et vix tota profudit   Sil.xi.
Cacus auentine timor atqʒ infamia ſilue   i.faſ.
His cacus horrendũ tiberino gurgite mõſtrũ   metha.ix.
Diſcere tanq̃ʒ habeas tria nomia qñ ꝓpinat   Juue.v.
Cenat propinat poſcit negat iuuit vna   mar.i.
Riſit et his inquit facito mea tela procures   faſ.iij.
Procurate viri et pugnam ſperate parari   vir.ix.
Quum ſubito aſſurgẽs fluctu nymboſ⁹ orion   Uir.i.
Enſifer orion equore merſus erit   iiij.faſ.
Fertilis eſt melite ſterili vicina coſire   faſ.iij.
Et bellare fabas docilis coſiraqʒ parua   ſil.xiiij.
Atqʒ hinuli pellis totos operibat amantes   pro.iij.
Uitas hinuleo me ſimilis cloe   ho.ode.xxiij
Huc lic⁹ huc ſagar pene⁹qʒ hipaniſqʒ crathiſqʒ   o in pon.
Crathis et hinc ſibarꝫ nr̃is cõterminus oris   xv.metha.
Silenum pueri ſomno videre iacentem   vi.b.
Quantũ oĩs mundus gaudet cantante ſileno   vi.b.
Ut critici dicunt leuiter curare videtur   ho.epi.ij.
Equalis liber eſt critice qui malus eſt   mar.vij.
Et graue magnanimi robur mirare rutili   i.ponto.
Hanc tibi prepoſito memorant dixiſſe rutili   faſ.vi.
Fame rutilium ſue relinquas   mar.v.
Uincla recuſantũ et ſera ſub nocte rudentum   vir.vij.
Findor vt archadie pecuaria rudere credas   perſi.
Inde licam ferit exectũ iam matre perempta   vir.x.
Protinus anteũ et licam prima agmina turni   Uir.x.
Nõ ſine me eſt tibi pt⁹ honos tua bella pyrene   The.i.
Pyrene miſit populos qui nomen ab amne   ſil.xiiij.
Antiqui proles bello preclara dolonis   vir.xij.
Rettulit et ferro rheſumqʒ dolonaqʒ ceſos   penel.
Illic bellaci confiſus gente curetum   luca.iiij.

Celitine ioue largoſq; ſatos curetes ab imbri. meth.iiij.

Medie communes.

Viroſq; valentes cõtudit crudelis hyems En.
Speratũ meritis diram qui cõtudit hydraz ho.ij.epi.
Tolle tuũ precor hanibalem victũq; ſiphacẽ Ju.vi.
Cõpulimus dirum ſiphacẽ fractũq; metello clau.iij.
Pharſaleã coeũt pharſalia tecta frequentant Cat.
Vangiões bathauiq; truces quos ere recuruo luca.i.
Hic petit euphraten iuuenis domitiq; bataui Ju.viij
Inter ſicilidas cyane celeberrima nymphas meth.v.
Cognita cyane preſtanti corpore nympha metha.ix.
Lecythus. de hoc vide grecum vocabularium
Connubio iungam ſtabili ꝓpriamq; dicabo vir.i.
Experiar numidũq; petam cõnubia ſupplex vir.iiij.
Occurrit comitũ nymphe quas alma cybelle vir.x.
Vel tuque tardo mouiſti fune cybellen pro.iiij.
Hinc vidue cybeles illinc ſacraria veſte mar.vij.
Bebrycis et ſcythici procul inclemẽtia ſacri bal.ij.
Poſſeſſus baccho ſena bebrycis in aula ſil.in.iij.
Enſiferi nimiũ fulget latus orionis luca.i.
Aut elicen iubeo ſtrictumq; orionis enſem meth.viij.
Atq; auro rude fulmen habent orionis alti the.ij.
Aegeona ſuis immania terga lacertis meth.ij.
Nec centum gemini ſtrictos egeonis enſes clau.iij.
Necnon tarquiniũ eiectum porſenna iubebat vir.viij.
Hanc ſpectare manum porſena non potuit mar.i.
Cerea que patulo lucet ficedula lumbo mar.xiij.
Mergere ficedulas didicit nebulone parente Juue.xiiij.
Fida reor fraterna erycis portuſq; ſicanos vir.v.
Sicana nunc tellus nunc littora ibera cruore ſil.xvi.
Ionioq; mari maleeq; ſequacibus vndis vir.v.
Deſtinet et rauce circumtonat ira malee. the.vij.

Finis.

¶ Mancinellus Auentino Pitio. S. P. D.

¶ Ea quidem omnia pertinaci opera curaq; intenta & diligenti quesita mihi fuere vt noſti Inclyte adoleſcēs Tardi nanq; ingenij eſt (quod et Cicero meminit) riuulos cōſectari fontes rerum non videre. Itaq; locis ſuis auctoꝝ nomina librorumq; numeros certos appoſui. Uale noſtri memor ex vrbe nouembris idibus. 1.4.8.8.

¶ Que poemati heroicis verſibus cōtexto gratiā et ſplendorem afferant Ex Franciſco Mataratio Peruſino viro diſertiſſimo.

MUlta ſunt que poemati heroices verſibus contexto gratiā et ſplendorem afferunt. Sed illud in primis ſi duo vel tres aut etiā plures verſus nexu orōis et contextu veluti catena quadā inter ſe cōnectant̄. ſic. Eſt in receſſu longo locus: inſula portū Efficit obiectu laterū: quibus omnis ab alto Frangitur inq; ſinus ſcindit ſeſe vnda reductos. ¶ Delectat plurimū Anadiploſis cū vltima prioris verſus dictio in ſequētis principio iteratur. vt Sequit̄ pulcherrim⁹ aſtur Aſtur equo fidens. et Ardētia lumina fruſtra Lumina: nam teneras arcebāt vincula palmas. ¶ Uerbi in principio verſus poſiti in eiuſdem fine cōcinna eſt et elegans repetitio vt Multa ſup priamo rogitans ſup hectore multa. et Ante etiam ſceptrū dictei regis & ante. ¶ Item relatio eiuſdē verbi: aut ſimilis p principia verſuū plurimoꝝ vt Nate mee vires mea magna potētia ſolus Nate patris ſummi qui tela typhoea temnis. et Spes tu nūc vna ſenecte Tu requies miſere decus imperiūq; latini Te penes ¶ Pulchrū eſt nōnunq; homeoteleuton in verbis pcipue ſubiūctiuis. vt Rite ſecundarēt viſus omneq; leuarent et Illū et labentē teucri et riſere natantē. Sitr̄ ſemihomeoptoton. vt Senſit Neptunus timis Stagna refuſa vadis. ¶ Cōmendant̄ quoq; etiā illi verſus quorū ſiles ſunt exitus. vt Flāma media ipſa tenebat Ingentem et ſumma

teucros ex arce vocabat. ¶ Verſus quoq; interiectus de corem affert. vt Ille ſimul manibus tētat diuidere nodos Perfuſus ſanie vittas atroq; veneno Clamores ſiml' hor rendos ad ſidera tollit. medio ſublato integer in reliquis ſenſus manebit. ¶ Conuenit cōcitationi eiuſdē dictionis in eodem verſu ſine aliqua dilatiōe geminatio. vt Meme adſum quid feci. in me cōuertite ferrū O rutili. ¶ Freqńs vocaliū concurſus plenioré ſepe ⁊ grauiorem efficit ꝟſum eiq; elegantie adijcit plurimū. preſertim ſi eiuſmodi fuerint vt hiatu quodā oratōis ad eam exprimendā opus ſit. Vir gilius de polyphemo Monſtrū horrendū informe ingēs cui lumen ademptū. ¶ Illuſtrat nō nihil poema adiectio repetens cū ab eadem dictione cū ſenſus ſuperior termia tur inferior incipit: ac deinceps quaſi ꝑ gradus idem di cendi ordo ſeruat᷑. vt Torua leena lupū ſequit᷑: lupus ipſe capellā Florētem cythiſum ſequit᷑ laſciua puella. Te cory don o Alexi. Ouidi⁹ Mars videt hāc viſamq; cupit: poti turq; cupita. ¶ Illud quoq; nō diſplicet cū ſingulis no minibus epitheta cōiuncta ſt̄. vt Marſa nauis: pelignia cohors: feſtina virū vis. ¶ Itez cū caſuū varietate oratō diſtinguit᷑. vt littora littorib⁹ ꝯtraria: fluctib⁹ vndas Im precor arma armis pugnēt ipſiq; nepotes. ¶ Verſus quo q; plurib⁹ ꝯiūctionib⁹ nexus creber eſt. vt Tectūq; larēq; Armaq; amycleūq; cā: creſſamq; pharetrā. ¶ Familiares aūt figure poetꝫ ſtꝫ Metaphora Metononymia Hyper bole Allegoria Ironia. Et metaphora quidē eſt rerū ver borūq; trāſlatio a ꝓpria ſignificatiōe ad non ꝓpriā decorꝫ aut neceſſitatis: aut cultus aut amphaſeos gratia Et fit quattuor modis. Ab aīato ad aniatū. vt Tiphim au rige celeres fecere carine. Ab agitatore ad gubernatorem trāſlatio eſt. Ab aīato ad inanime. vt Atlantꝫ cinctū aſſi due cui nubib⁹ atris Pinifex caput ⁊ vēto pulſat᷑ ⁊ imbri Mons eīm animā nō habet cui homis membra tribuunt᷑ Ab inanimi ad inaīatū. vt ambo florētes etatibus. Ab in animi ad inanīe. vt Sequit᷑ cumulo ꝑruptus aque mons

¶ Metonymia eſt veluti tranſnominatio quedã, que fit multis modis. Aut enĩ per id quod continet id qđ cõtinetur oſtẽdit. vt Nunc pateras libate ioui. et celo gratiſſim⁹ amnis. aut cõtra Crateras magnos ſtatuũt et vina coronant: aut pro inuẽtore res inuenta. vt vinũq3 precaṫ. aut contra. vt cereremq3 caniſtris Expediũt. ¶ Hyperbole eſt dictio fidem excedẽs minuendi augẽdiue cauſa. Minuẽdi vt ſurdior ſcopulis. leuior folio. tardior teſtudine. Augẽdi vt niue candidior. et apud Uirgiliũ. Illa vel intacte ſegetẽ per ſumma volaret Gramina nec teneras curſu leſiſſet ariſtas. vel Mare per mediũ fluctu ſuſpenſa tumenti Ferret iter: celeres nec tingeret equore plantas. ¶ Allegoria aliud dicit aliud ſignificat per ſimilitudinẽ aut contrariũ. vt apud Uirgiliũ Et iam tpũs equum ſpumãtia ſoluere colla. ſignificat enĩ finiendũ carmen eſſe. ¶ Ironia a Quintiliano vocatur illuſio. ⁊ in contrariũ reddit ſenſus verboꝝ pnuntiatõis grauitate vt Egregiã vero laudem: ⁊ ſpolia ampla refertis Tuq3 puerq3 tuus. hic niſi pnuntiationis grauitate vſi fuerimus: laudantẽ videbiṫ oratio: non vituperãtis: et confitẽtis: non negãtis. ¶ Parabola item et paradigma atq3 alie multe frequẽtiſſime a poetis vſurpanṫ: et modis multis fiũt. qđ apud grãmaticos licet cognoſcere. Non enĩ omĩa perſequi nobis in animo fuit: ſed monere te dũtaxat quibus poemata ſiquãdo aliquid ſcribes qđ cito arbitror fore: ea es ingenij bonitate: vt luminib⁹ diſtingui poſſint. Sed in primis Perbiphraſis quã nos circũlocutionẽ vocamus. Hec longiore verborũ ambitu rem deſcribit que breuiter exprimi potuit: aut ornande rei cauſa que pulchra eſt: aut vitande que turpis eſt. et ornande quidẽ rei cauſa. vt Et iam prima nouo ſpargebat lumine terras Titani croceũ linquens aurora cubile. Potuit enĩ dici dies ortus erat: vitãde vero. vt Placidumq3 petiuit Cõiugis effuſus gremio per membra ſoporẽ. Irez nimio ne luxu obtuſior vſus Sit genitali aruo et ſulcos oblimet inertes. quo circuitu difficilem femine cõceptum

poeta ſignificauit. ¶ Sunt et vitia nōnulla que effugere cō ueniat: ⁊ tñ apud probatos auctores frequēter reperiunt verū opere in longo. in quo qñq₃ bonus dormitat homerus. qd̄ flaccus ait. Pleonaſmus. vt ſic ore locuta eſt. Macrologia longa nimium deſcriptio. vt Poſtera lux ſummo ſpargebat lumine terras Orta dies cu₃ primū alto ſe gurgite tollunt. Solis equi luceq₃ elatis naribus efflant. Amphibologia. vt Aio te eacidem romanos vincere poſſe. h̄ ſenſus vitio ambiguitatꝫ ꝓprietate caret. Tātologia. vt ipſe egomet venio. Suffitiebat eñ dicere ego venio. Tapinoſis cū res magna humiliter exponitur. vt apparent rari nantes in gurgite vaſto, gurges eñ nō maris ſed flumīs eſt. ¶ Uitandus eſt cōcurſus vocaliū preſertim cū ſynale pha non fit. vt Si pereo hominū manibus periiſſe iuuabit. ¶ Cauendū preterea ne in conſimiles caſus exeant diuerſa verba. vt Merentes: flentes: lachrymātes ac miſerantes. Contra ne ab eiſdē litteris diuerſa nomīa aut verba incipiāt. vt O tite tute tati tibi quanta tyranne tuliſti. et Caſus caſſandra canebat. quod tñ nōnunq₃ cum decore fit apud virgiliū. Sale ſaxa ſonabāt. S eñ littera qd̄ et Quintilianus ait ſibilum habet qua murmur aque ſcopulis illiſe exprimi videt̄. Idem poeta artifitioſe r litteram frequētauit cū de Orontis naui tempeſtate obruta loqueretur Torquet agens circū et rapidus vorat equore vortex. rem eñ geſtam murmur ꝟborū imitari videt̄. ¶ Animaduertendū etiā ne ſit indecens ſtructura verborū. ¶ Fugienda eſt cacozelia. hoc eſt nimia decoris affectatio ꝑ qua₃ aut nimio tumore ſnīa corrumpit̄ vt Iuppiter omnipotēs celi qui ſidera torques Ore tuo dicēda loquar. aut nimio cultu. vt Aureus axis erat: temo aureus: aurea ſumme. Curuatura rote: radiorū argēteus ordo Per iuga chryſoliti poſiteq₃ ex ordine gemme. ¶ Plurima ſunt preterea que imitari: plurima que vitare te velim. Sed ea tu veterū et probatorū poetarū lectione cognoſces. Unum tñ eſt quod te monere inprimis vtile viſum eſt Cum tria ſint

omnino dicendi genera. humile: mediocre: ſublime ꝑᵹhs electꝫ ꝛ cõmodis vocablis in quolibet genere vtendũ eſſe Uirgilij exemplo: qui ne in mediocri caractere lucernã diceret que humili cõuenit: aut lychnũ qui grãdiloquo teſtã elegit dicens teſta cũ ardente viderent Scintillare oleum Idem in ſublimi vulgaria vitauit vocabula. et lichnum non lucernam aut teſtam: cererem non panem vſurpauit. Materie ergo et pſonis verba accõmodanda ſtꝫ: qd optimoꝝ: ſed virgilij in primis imitatione ſeruare perdiſces.

De verſu Elegiaco.

¶ Elegiam decet eſſe verſu leni et minime aſſurgenti: vt pdire ſua ſponte ex ore noſtro videatur. ¶ Uitandũ eſt ne cõſtructio ad tertium ꝟſum ſuſpendat. et ne crebra fiãt comata: ſed in ſingulis ꝟſibus pfecta oratio ſit ad exitũ vſqꝫ verſus pducta: quod videt diligentiſſime ſeruaſſe Tibullꝰ Quintiliani iuditio ceteris qui elegiã ſcriptitauerũt preferendus. Et pentametrũ quidẽ ſemꝑ teretem eſſe cõuenit purũ. argutũ qualem apud pbatos legimus: quos ſi ſeqͥ volueris non poteris non cõmode et eleganter ſcribere. Hec ſcripſit Fran. Mataratius Peruſinus ad Petrũ paulum Cornelium eruditum et ingenuũ adoleſcentem.

Sicano pretenta ſinu iacet inſula contra	vir.iij.
Sicanio pretenta legunt aliqui tamen illud	
Sicanium dedit vſqꝫ fretum balbus canit ipſe	
Et penitus toto diuiſos orbe britannos	vir.
Nam qd britannis celum differre putamus	lucre.vi.
Hinc auguſtus agens italos in prelia ceſar	vir.viij.
Coniecto ſternit iaculo volat itala coruus	vir.ix.
Bitbino phrigioue ſatũ ſed quem ſua noto	Bal.iij.

oblimet inertes. quo circuitu difficilem femine cõceptum

De varijs generibus

verſuum: deqꜫ illorũ cõnexionibus obſeruatio
nes ex Sulpitio verulano ad Ciprianũ bo-
magium Forliuienſis epiſcopi fratrem.

Sunt aũt vt te non latet diuerſa ex pedib⁹ metra
numeriqꜫ et verſuũ genera. quorũ cõnexiones bre
uiter enarrabo ſi prius Seruij centimetrũ i quo
diuerſa cõplexus eſt carminũ genera recitauero. Sed añ
q̃ id aggrediar. hec cognitu digniſſima te docebo. ¶ Me
trũ grecum vocabulũ. Diomede autore eſt pedũ iunctura
numero modoqꜫ finitimo ſublatões poſitioneſqꜫ ſeruans.
Et quia per metra verſus metimur vult Mallius. theo-
dorus. ipſoſqꜫ verſus metra poſſe appellari. ſicut vas quo
metimur et triticũ quod menſi ſumus modiũ dicimus. ſi-
cut etiã pes. digitus. cubitus. decẽpeda ſed id verbũ p̃ſer-
tim in ea ſignificatione. in raro eſt apud probatiſſimos vſu
Junctura vero eſt ipſa verborũ coniũctio. Numeri ſtꝫ in
citati quidã curſus. et verborũ certo ordine ꝯnexiões que
audientiũ aures demulcẽt. greceqꜫ rhithmi appellãt. qui vt
inquit Quintilianus ſpatio tp̃m conſtant. Metra vero di
menſione et ordine itaqꜫ probe diffiniũt. Metrũ certam
eſſe pedũ obſeruationẽ. Carmen quidem eſt ipſa pedũ cer
to numero cõpoſitio. Quo nomine et vnũ et duos. et plu
rimos verſus. opuſqꜫ integrũ appellamus. Uerſus ideo dr
q̃ ab eo ad principiũ ſequẽtis reuertimur. ſignificatqꜫ ipãꝫ
pedũ ſeriem lineãqꜫ. vt arborũ ſulci et reliqui ordinis rerũ.
¶ Jam vt metrorũ genera pcipias rectius his etiã te inſti
tuã que fere ex Seruio ſumpſi. ¶ Loca in verſu imparia
dicimus primũ. tertiũ. quintũ.. et deinde paria ſecundum.
quartũ. ſextũ. et deinde Pentimemeris ſyllaba eſt q̃ poſt
duos primos pedes terminat ptem orõis ſignificat et ip
ſos duos pedes cũ ſyllaba. Sed ſi ſit poſt pedes heroi-
cos heroica. ſi poſt trocheos trochaica dicit. Si ṗo poſt

quatuor in hexametro pedes buccolica appellatur Priſcian⁹ pentimemerim ceſurā vocat ſemiquinariā et heptimeme- rim ſemiſeptienariā. Heptimemeris eſt cū poſt tres pedes eodez modo ſequitur ſyllaba. Pedeſqꝫ ipſi cū ſyllaba eodem nomine appellantur. Catalecticus verſus is dicitur cui vna ſil laba deeſt. Brachicatalecticus cui due. Hypercatalecti- cus cui vna ſupeſt. aut due vt vult priſtianus. Acatalectic⁹ qui legittimo fine concluditur. ¶ Lyricos verſiculos dici mus quos poete ad lyram meditabantur et concinebant Unde verſibus quoqꝫ ab eorū autorib⁹ nomen inditū nam alcmanius ab alcmane. ſterſichorius a ſterſichoro. alcaic⁹ ab alceo. ibitius ab ibico. anacreontius ab anacreonte. ſi- monidius a ſimonide. pindaricus a pindaro. Bacchilidi- us a bacchilide. aſclepiadius ab aſclepiade. Sapphicus a ſappho denoiatus eſt. Monometrū vt inquit Seruius vel dimetrū. vel trimetrū. in iambicis trochaicis. et anape- ſtis metris. per pedes duplices cōputamus. in ceteris per ſimplices. quanqꝫ iambicū trimetrū ſenariuz appellamus. Sed iam reliqua cū emendationi ſi poteris exemplari cō- ferenda que Maurus Seruius de metris ad albinū ſcri- bens tradidit ſubnectamus.

¶ Sumpta ex Seruij centimetro.

M Etra vel a pedibus vel a rebus nomen accepere. vel a frequētatoribus. vel a numero ſyllabarū. Ea- qꝫ octo principalia. i. iambicū. trochaicū. dactilicū anapeſticū. choriambicū. antiſpaſticū. ionicū a maiore. io- nicū a minore. de quibus carptiz trahimus eligentes ea que ad palmā linee perducit voluptas. Metra iambica locis imparibus quinqꝫ recipe poſſunt pedes. iambū. ſpondeuz trocheum. dactilū. anapeſtū. Locis aūt paribus tm̄ iam- bum vel tribrachū. Et apud comicos frequēter anapeſtū ita tn̄ vt multarū breuiū iunctura vtatur. Sz ex multis tre decim vſui tradenda ſubieci. ¶ Ariſtophaniū. cōſtat mo nometro hypcatalectico. vt eſt. Hoc furit dolore. ¶ Euri- pideū. cōſtat dimetro. brachicatalectico. vt eſt. Hec decus

meum. ¶ Anacreontiũ conſtat dimetro catalectico. vt eſt. Diſſolue braccha crines. ¶ Archilochiũ conſtat dimetro acatalectico. vt eſt. Serena lux micat polo. ¶ Alcaicũ cõſtat dimetro hypcatalectico. vt eſt. Amãt venena paricide ¶ Alcmaniũ cõſtat trimetro brachicatalectico. vt eſt. Doctos thalia videbit choros. ¶ Hipponactiũ conſtat trimetro catalectico. vt eſt. Mea renidet i domo lacunar. ¶ Archilochiũ conſtat trimetro acatalectico. vt eſt. Martem fatigat prodigus furor vite. ¶ Hipponactiũ conſtat trimetro hipcatalectico. vt eſt. Pauper poeta neſcit antra muſarũ. ¶ Ariſtophaniũ conſtat tetrametro bracchicatalectico vt eſt. Marcent lucerne ſol propinquat nõ tamen vacat. ¶ Anacreontiũ conſtat tetrametro catalectico. vt eſt. Portam petens auram laxa vela ſolue male. ¶ Anacreontiuȝ conſtat tetrametro hipcatalectico. vt eſt. Amor puelle triſte pectus improbius fatigabat. ¶ Ariſtophanium conſtat tetrametro brachicatalectico. vt eſt. Hic finis eſt iambi ſalue vindex doctor meli.

Metra trochaica.

¶ Trochaica metra locis imparibus hos recipiunt pedes. Trocheum tribrachum et nonnunq̃ dactilũ. Locis vero paribus cum his quos memoraui ſpondeum et anapeſtum. Sed ex pluribus tredecim vſui tradenda ſubieci. ¶ Pancratium cõſtat monometro hipercatalectico. vt eſt Auctor optimus. ¶ Itiphallium conſtat dimetro brachicatalectico. vt eſt. Bacche iunge tygres. ¶ Euripideũ conſtat dimetro catalectico. vt eſt. Uultur altius volat. ¶ Alcmanicũ conſtat dimetro acatalectico. vt eſt. Fiſtula canet ſubulcus. ¶ Bacchilidiũ ꝯſtat dimetro hipercatalectico. vt eſt. Floribus corona texitur. ¶ Sapphicum conſtat trimetro brachicatalectico. vt eſt. Rex paterq̃ iupiter deorũ. ¶ Archilochium conſtat trimetro catalectico. vt eſt. Nox

amoꝛis et quietis conſcia. ¶ Sotbadicum conſtat trime
tro acatalectico. vt eſt. Arua ſicca nilus intrat ite leti.
¶ Sapphicū ꝯſtat trimetro hipcatalectico. vt eſt. Splen
det aurum gemma fulget foꝛma ſed placet. ¶ Sotbadicū
conſtat tetrametro bꝛachicatalectico. vt eſt. Trachium ne
phas reſonat cantitans hyrundo. ¶ Archilochiuꝫ cōſtat
tetrametro catalectico. vt eſt. Tolle tyrſos era pulſa iam li
cus aduenict. ¶ Hipponatiū conſtat tetrametro acatalecti
co. vt eſt. Pelle tonſis terga ponti vela tende iam pgamꝰ.
¶ Anacreontiū conſtat tetrametro hipcatalectico. vt eſt.
Parce iam carmina vati parce iam tenero furoꝛi.

Metra dactilica.

¶ Metra dactilica pꝛincipaliter conſtant dactilo. recipi
unt tamen et ſpondeum. ſed interdum in vltimo loco tro
cheum ſed ex plurimis decem et nouem vſui tradēda ſub
icci. ¶ Adoniū conſtat dimetro catalectico. vt eſt. Fundite
fletus. ¶ Himenaicuꝫ conſtat dimetro acatalectico. vt eſt.
Tibia perſonet. ¶ Archilochiū conſtat dimetro hiperca
talectico. vt eſt. Barrula venit auis. ¶ Alcmaniuꝫ conſtat
trimetro catalectico. vt eſt. Tundite pectoꝛa palmis.
¶ Simonidiū conſtat trimetro acatalectico. vt eſt. Indue
pallia ſerica. ¶ Alcmaniū conſtat trimetro hipercatalecti
co. vt eſt. Lurida bꝛachia cur retegis. ¶ Archilochiū cō
ſtat tetrametro catalectico. vt eſt. Uirgo decens comulas
religato. ¶ Alcmaniū conſtat tetrametro acatalectico. vt
eſt. Luminibuſqꝫ pꝛioꝛ rediit vigoꝛ. ¶ Alcmanicū conſtat
tetrametro hipercatalectico. vt eſt. Uita quieta nimis carꝫ
ingenio. ¶ Sterſichoꝛiū cōſtat pentametro catalectico. vt
eſt. Martia cede deo tua carmina phebo. ¶ Simonidiū
ꝯſtat pentametro acatalectico. vt eſt. Parthenopeus erat
puer archadie decus. ¶ Cirillū conſtat pētametro hipca
talectico. vt ē. Pulcra puella comas ambit ſibi palmitibꝰ

¶ Heroicum. cõſtat hexametro catalectico vt eſt. Vulnera bella tube numero donant homeri ¶ Bucolicum conſtat hexametro catalectico ita vt quartus dactilus ptẽ termi net orationis. vt eſt Ruſtica ſiluestri reſonat bene fiſtula cantu. ¶ Ibicũ. cõſtat hexametro acatelectico. vt eſt. Sy dera pallida diffugiunt face territa luminis Alcmaniũ con ſtat hexametro hipcatalectico. vt eſt Alma venus paphon ingredit rosa luceat ex aditis.

Sterſichorium. cõſtat heptametro catalectico. vt eſt. Ea cides iuuenis trahit hectora plangite pgama troes

Ibitium. cõſtat heptametro acatalectico. vt eſt. Carmina docta thalia canet ꝑperantius huc ades o puer. Ibicium cõſtat heptametro hipercatalectico. vt eſt. Verſiculos ſi bi dactilicos puer optime quos fatias

¶ Metra Anapeſtica.

Metra anapeſtica principaliter cõſtant anapeſto. re cipiunt tamen frequenter ſpondeum. Raro proce leumaticũ. apud comicos etiam dactilum ſepiuſq; vltima quom ſupereſt ſyllaba in duas ſoluit breues. ſed ex pluri bus tredecim vſui tradenda ſubieci. Itimiũ. conſtat mono metro acatalectico. vt eſt. Calidum iubar eſt. Choricum cõſtat monometro hipcatalectico. vt eſt. Animus male for tis. ¶ Ariſtophaniũ. conſtat dimetro brachicatalectico. vt eſt. Venit optima calliopea. ¶ Parthemacũ. conſtat di metro catalectico. vt eſt. Aditum veneris fuge virgo.

Pindaricum. cõſtat dimetro acatalectico. vt eſt. Fuge me nia iam thelamoniade. ¶ Alcmaniũ. conſtat dimetro hi percatalectico. vt eſt. Tremulum mare melliflua nitet aura ¶ Archilochium. cõſtat dimetro acatalectico. vt eſt Adi tum fuge virgo ſagax. ¶ Pindaricũ. conſtat trimetro bra chicatalectico. vt eſt Mediũ rapido mare tybris adit flu uio. ¶ Alcmaniũ conſtat trimetro catalectico. vt eſt Date pierides mihi carmina dactiloꝝ.

Sterſichoriũ conſtat trimetro acatalectico. vt eſt. Jacet in thalamo tibi ꝟgo decens veneris ſpetie. ¶ Simonidiũ

conſtat trimetro bipcatalectico. vt eſt. Tuba terribili procul ere ſonat clipeum cape miles. ¶ Alcmaniū. conſtat tetrametro brachicatalectico. vt eſt. Sua munera fert ven⁹ alma roſas iuueni nitido cynare vide. Ariſtophaniū. cōſtat tetrametro catalectico: vt eſt. Date vina mihi date ſerta iuuat dare tempora tota lieo.

¶ Metra Choriambica.

Choriambica metra principaliter cōſtant. coriambo. verum quo durius ſuo pede claudant accipiūt in fine antibachium ſed ex multis quatuor hec vſui tradenda ſubieci. Ariſtophaniū conſtat monometro et antibachio. vt eſt. Purpureos tyrannos. ¶ Anacreontiuz. conſtat dimetro et antibachio. vt eſt. Uirgilius mantua quem creauit. ¶ Saphicum. cōſtat trimetro et antibachio. vt eſt. Dulciſone pierides verſifico fauete. Callimachiū. cōſtat tetrametro et antibachio. vt eſt Armīpotens mars genitor romulide te venias precamur.

Metra antiſpaſtica:

Metra anſtiſpaſtica principaliter cōſtant anapeſto. verum ſemp prima parte qua iambum tenent ſpondeum libenter accipiūt Sed ex plurimis quatuor vſui tradenda ſubieci.
Peanicum. cōſtat trimetro brachicatalectico. vt eſt. Fauni ſemideum nomē adeſt. ¶ Anacreontiū. Conſtat trimetro catalectico. vt eſt. Curas mitificant dona liei. ¶ Alcaicum conſtat tetrametro brachicatalectico. vt eſt. Mecenas atauis lydia quos fert genitc. ¶ Alcmanium cōſtat tetrametro acatalectico. vt eſt. Infandum tetigit ſydera carmē magicē vatis.

Metra Jonica a minore.

Metra ionica a minore principaliter gaudēt ſuo: ac raro alterius pedis patiunt acceſſum. ſed ex plurimis ſex vſui tradenda ſubieci Timocratiū. cōſtat dimetro catalectico. vt eſt. Roſa veris ſpecimen. ¶ Anacreontiū. conſtat dimetro. vt eſt Sapientes deus audit.

¶ Anacreontium. conſtat trimetro catalectico. vt eſt. Fuge virgo fuge veneris munus. ¶ Sapphicum cõſtat trimetro acatalectico. vt eſt. Sonat alta trabes fixus tibi nilus. Phaletium. cõſtat tetrametro catalectico. vt eſt. Tibi veneris fero donum ſola quod dant veneri. ¶ Alcmaniũ. cõſtat tetrametro acatalectico. vt eſt. Timor omnis docet artes timor auget bona mentis.

¶ Metra Jonica a maiore.

Metra Jonica a maiore principaliter conſtant Jonico ſuo. veruntamen et diiambum et ditrocheum non recuſant. ſolutionemq; patienter admittũt. tria vſui tradenda ſubieci. ¶ Hypponatiũ. conſtat dimetro brachicatalectico. vt eſt. Palmam carpe victor. ¶ Phraxilliũ. cõſtat trimetro brachicatalectico. vt eſt. Fortis iuuenis ſumme coronã. ¶ Sotadicũ. cõſtat tetrametro brachicatalectico. vt eſt. Alpipina canit tẽpus fugit intendere laborẽ.

¶ Hucuſq; a Seruio de peonicis verſibus.

Preter hec que digeſſit in ſuo centimetro Seruius inueniuntur et alia metrorum genera. vt Peonica et proceleumatica. Item et alia de quibus deinde dicemus. Peonica epitritos ſepe recipiunt. habentq; ſpecies tris. ¶ Aſclepiadiũ quod cõſtat dimetro catalectico. vt fulmineus impetus. ¶ Pindaricum. cõſtat dimetro acatalectico. vt cornuaq; miraberis. ¶ Anacreontium. cõſtat trimetro catalectico. vt metet enim ſegetem omnis impetus. Proceleumaticũ verſum dicimus pindaricum. dimetrũ catalecticum. vt facile moriturus. ¶ De dactilicis.

¶ Anteq; de reliqua carminũ diuerſitate ſcribam⁹. id tibi perſpicuum ſit. omia metra que ex quadraſillabis pedibus fiunt ad biſſyllabos ⁊ triſyllabos poſſe reduci. et quia verſus ipſi diuerſis appellant̃ nominibus diuerſiſq; metris et pedibus aliquando cõſtant hec tibi tenenda cenſuerim. In dactilicis ille dicitur ꝟſus dimeter initialis qui in dactilũ deſinit. vt arma ſonantia. O damos qui et dimeter nouiſſi

malis in ſpondeū deſinens erit talis.terruit vrbem.eadem ratione trimetros et tetrametros initiales nouiſſimaleſqꝫ dicimus que tribus aut quatuor pedibus prioribus poſtremiſue cōſtant. Initiales. Sic te diua potens cypri.et vt O druſium martem canet arbiter.

Nouiſſimales.vt grato pirrha ſub antro.hi et pherecratij dicuntur et vt O driſio lira pectine cantat.hos et ithiſphallos appellant. Communem dicūt communis menſure. Illa eadem ratione pentametrum initialem et nouiſſimalem theodorus appellat.cuiꝰ quatuor eſſe ſpecies tradit. ¶ Simiū qui poſt quattuor dactilos diſſyllabo claudit ¶ Saphicū. qui a diſſyllabo pede incipiens.quatuor habꝫ dactilos.aut vltimum chreticū. vt Nunc o pierides liceat mihi vertices. ¶ Communem qui immixtis dactilis et ſpondeis conſtat.vt Nūc o pierides date crimina muſe. ¶ Elegiacū de quo a principio diximus quarto loco ponit. Sꝫ ex his que dicit.id tantū noſſe ſit ſatis.ꝙ hic verſus etiam aliter quam diſſeruimus cōfici poteſt.id eſt Duobus primis pedibus vel dactilicis vel ſpondaicis vel alternis tertio ſpōdeo et duobus reliquis anapeſtis. ¶ Elegiacum quoqꝫ multo ante appellauit qui poſt pentimemerim dactilum et pirrhichium habet.vt Et nihil quod amem flamina minꝰ

¶ De alijs ſpetiebus dactilicorum et reliquis.

DActilicorum quoqꝫ ſpeties ſunt. ¶ Heliconius que ſpondeo et duobus dactilis ſiue choriambo et pirrichio conſtat.vt O di parthenū nemus. ¶ Aſclepiadius.conſtat ſpondeo.dactilo pentimemeri.et duobus dactilis.vt Mecenas atauis edite regibus.qꝫqꝫ id genus ſpondeo duobus choriambis et pirrichio confici volunt. ¶ Eulogius ſpondeo duobus dactilis ⁊ trocheo.vt Ampla cōdere menia cepit ¶ Sapphicus.trocheo ſpōdeo dactilo et duobus trocheis.vt. Phebe ſiluarumqꝫ potens diana. ¶ Phaleciꝰ endecaſſyllabus.ſpondeo dactilo et tribus trocheis.vt Omnes ſulpitiā legāt puelle. ¶ Alcaicꝰ ꝯſtat iambo ⁊ bachio et duobus dactilis. aptus tm̄ ſpon

deus in p̄imo punitur. vt Odi ꝓphanū vulgus et arceo.
Alcaicus alius. ſed choriambicus dicitur. cōſtat ſpondeo
tribus choriambis et pirrhichio. vt tu ne queſieris ſcire ne
phas quē tibi. q̄ꝗ rectius dicam cōſtare ſpondeo et dacti
lo et pentimemeri. Item dactilo altero et pentimemeri et
duobus dactilis. Choriambicus alius cōſtat tribus chori
ambis et duobus trocheis vt Celſis equo phenicea veſte
nitēs ibat archon. Choriambicus huic affinis cōſtat duo
bus choriambis et tribus trocheis et ſyllaba. vt Lector
honoris meritis aſtra virgo cōſpicis capel. Aſclepiadius
maior conſtat ſpondeo et tribus choriambis. vt Annum
cardo rotat dum ferimur ſolliciti. ¶ Archilochiꝰ heptame
ter conſtat duobus dactilis. ſpondeo et dactilo et tribus
trocheis. vt Soluit acris hyems grata vice verꝫ et fauoni
¶ Sapphicum heroicū diſſolutum Mallius vocat. que
conſtat trocheo ſpondeo et pētimemeri et duobus ſpōdeis
vt terruit vrbē res cui tanta eſt. ¶ Fiunt et verſus ex diuer
ſoꝝ coniunctione. et ſi dimidio pedes alij adnectūtur. vt
Enconnologius verſus eſt qui conſtat ex pētimemeri dac-
tilica archilochia. ⁊ pentimemeri iambiaca ariſtophanica.
vt ſigna cruenta duces volo referre. Alcaicus pentimemeri
dactilica et trocheis duobus. vt. Luna rubens zephiros
comminatur. Archilochius pētimemeri dactilica et dime
tro iambico acatalectico archilochio. vt Scribere verſicu
los amore ꝑcuſſum graui. Archilochius alius tetrametro
bucolico et tribus trocheis. vt Quam varijs terras anima
lia permeant figuris. de alio archilochio apud Seruium
habuiſti. ¶ Archilochius alius cōſtat duobus dactilis et
totidem trocheis. vt Comeret et niueis lapillis
¶ Iambilogius. cōſtat pentimemeri iambica ariſtophani-
ca et pentimemeri dactilica archilochia. vt Fontes rigabūt
gramina letificos. Saturnius dimetro iambico catalecti-
co anacreontico et dimetro iambico brachicatalectico ithi
phallico. vt Iſis pererrat orbem cornibus ꝓfuſis. ¶ Sal
liambicus dimetro iambico catalectico archilocbio et ana

peſto vel ſpõdeo. ꝛ iambis duobus. vt Furens refundit vn
da tremulos ſinus freti. ¶ Archilochius dimetro iambi-
co acatalectico et pentimemeri heroica achilochia. vt Ni
ueſq; deducunt iouem nunc mare nunc ſilue. ¶ Archilo-
chius anapeſticus dimetro catalectico perthemiaco et di
metro trochaico brachicatalectico ithiphallico. vt Reme
at vir ab arce tyranni vultibus cruentis. Priapeus glico
nio et pherecratio. hoc eſt. ſpondeo choriambo pirrichio
vel iambo ſpondeo dactilo. vt Helleſpontiacũ tuũ numen
protegat hortos. ſed hoc rectius ad heroici hexametri ſpe
tiem referemus. Anocreontij dimetri ſunt cõſtantq; ana-
peſto dijambo et ſyllaba et aut ſunt acatalectici. aut cata-
lectici. aut hipercatalectici. Fiunt et trimetri qui conſtant
trocheo iambo pirrhichio et ſpondeis. Jambicis trime-
tris et alijs verſibus diuerſa ab illis ſuperioribus nomĩa
indiderunt. que proſequi parum expedit. ſed hec ſubmone
re ſit ſatis. ¶ Jambicus verſus quem diximus a noſtris
vocari ſenariũ. propter velocitatem qua ſequẽti pedi in lo
co pari in quo cõſiſtit annectit̃ trimeter dictus eſt. huius
rationis eſt autor Horatius Sillaba longa breui ſubie-
cta vocatur iambus. pes citus. Unde etiã trimetris acce-
dere iuſſit. Nomẽ iambeis cũ ſenos redderet ictus. Eadẽ
ratio eſt in trochaicis et anapeſticis. Js ergo ſi vnum pe-
dem triſyllabũ ſuſcipit tragicus dicitur. Si tris plureſue
comicus. Si duos ſatiricus. De comicis autẽ vt habeas
plenam notitiam vide priſtiani opuſculũ de ratione illorũ
Reciprocus in elegiacũ eſt. qui conuerſa ſcanſione elegia-
cũ reddit. vt Micant nitore tecta ſublimi aurea. ex quo fit
aurea ſublimi tecta nitore micãt. Hipponactius qui in vl-
timo trocheum ſiue ſpondeum habet. ſimonidius dicitur.
qui et pindaricus dimeter anapeſticus. Peanicus qui inti
mius monometer. Pindaricus qui choricus monometer.

¶ De diuerſorum verſuũ connexionibus.

Iam varias verſuū ꝯiunctiones oſtendam. Sed primū noſſe oportȝ ſingulas fere ſpēs per ſe ſtare et librum etiaȝ conficere poſſe diuerſiſqꝫ materijs diuerſa genera carminū accōmodanda et flaccū et ouidiū ꝑcepiſſe. Itaqꝫ bella et regū ducumqꝫ negotia magnifica ⁊ grauiora heroico carmine cōplectemur. Querimoniaȝ-iocos et letitiā elegiaria. ſed ea in ſacris etiā eſt vſus ouidius Cōuitia iambico. Eodemqꝫ res comicas. i. humiliū perſonarū geſtas et ſermones. Eodem principū ſcelera ⁊ tragedias exponemus. Liricis ꝟo oīa illa que Horatius demōſtrat in arte poetica. cuiꝰ ſtudioſum te eſſe cupio. Muſa dedit fidibus diues pueroſqꝫ deorū. Et pugilem victorem et equuȝ certamine primū. Et iuuenū curas et libera vina referre. In alijs ꝟo doctoꝝ ſequemur exempla. Hec quoqꝫ ſunt neceſſaria cognitu. Carmen vno verſuū genere conſtans. Monocolon. i. vnimembre dicimus. vt Lucani. Quod duobus generibus dicolon. Quod tribus tricolon. Illud aūt quod ſecundo loco varietatē accipit quia ad primū poſt duos cōuertimur diſtrophon appellamus vt eſt elegiacū. Qđ quarto loco tetraſtrophon vt ſapphica adoniū precedentia. Nunc de dicolis diſtrophis. inde de reliquis diſſerimus.

Carmina dicola diſtropha.

Heroico verſus adnectiẗ elegiacus que cōnexio elegia diciẗ. et fit dicolos diſtrophos. vt auguſtā gripis dominā te ſemꝑ amabo. Reſpiciet cultorē gens peruſina tuū. Heroico ſubijciẗ alcmanicus dactilus tetrameter acatalecticus cōſtans quatuor dactilis ſpōdeiſue aut ꝓmiſcuis. vt Laudabūt alij claram rhodon aut mitelenem. Aut epheſum bimariſqꝫ corinthi. Hor. Heroico iungiẗ archilochius dactilus dimeter hipcatalecticus. vt Diffugere niues redeūt iam gramina campis. Arboribuſqꝫ come. Hor. Heroico. archilochius cōſtans dimetro iambico acatalectico et pentimemeri heroica. vt

Horrida tempeſtas celum cõtraxit et imbres. Niueſq̃ de ducunt nunc mare nunc ſilue. Hor. ¶ Heroico archilochius dimeter acatalecticus cõſtans iambis quatuor. ſed in imparibus trocheũ ſiue ſpondeum admittẽs. vt Mollis inertia cur tantam diffuderit imis. Obliuionẽ ſenſib⁹. Hor. ¶ Heroico. hipponatius trimeter iungit. cõſtat iambis ſex. quem in locis paribus ſeruat. vt Altera iam terit bellis ciuilibus etas. Suis et ipſa rhoma viribus ruit. Hor. ¶ Choriambico monometro ariſtophanico ſub ditur ſapphicus trimeter choriambicus epitrito ſecũdo. et duobus choriambis conſtãs. vt Lydia dic per omẽs. Te deos pro ſiberim cur properes amãdo. Hor. ¶ Choriambico gliconio trimetro qui fit ſpondeo choriambo et phirrichio nectit. Aſclepiadius conſtans ſpondeo dactilo pentimemeri duobuſq̃ dactilis. vel ſpondeo duobus choriambis et iambo. vt Sic te diua potens cypri. Sic fratres helene lucida ſydera. Hor. ¶ Archilochio dactilico qui cõſtat tetrametro buccolico et tribus trocheis iungitur archilochius. ex pentimemeri iambica et tribus trocheis. vt Soluitur acris hyemps grata vice veris et fauoni. Trahuntq̃ ſiccas machine carinas. Hor. ¶ Archilochio acatalectico qui conſtat amphibracho et duobus iambis. Hipponactius catalecticus ex quinq̃ iambis et ſyllaba. vt Non ebur neq̃ aureum. Mea renidet in domo lacunar. Hor. ¶ Archilochio iambico trimetro catalectico qui ſpondeum et anapeſtum in imparibus recipit. Archilochius iambicus dimeter acatalecticus. vt Quicunq̃ ſola mente precipiti petit. Sũmamq̃ ardet gloriam. Bo. ¶ Archilochio trimetro ſubditur elegiacus. vt Quamuis fluente diues auri gurgite. Nõ expleturas cogat auarus opes. Bo. ¶ Hipponatio iambico trimetro acatalectico archilochi⁹ dimeter acatalectic⁹ iambic⁹. vt Ibis liburnis inter alta nauiũ. Amice ꝓpugnacula. Hor. ¶ Hipponatio trimetro acatalectico iungit ſapphicus ex pẽtimemeri

heroica et dimetro iambico. vt Pecti nihil me ſicut antea iuuat. Scribere verſiculos amore percuſſum graui. Hor. dactilis. ¶ Aſclepiadio qui ſpondeo dactilo pentimemeri duobuſq; conſtat nectit᷑ pherecratius inter duos ſpondeos dactilū habens. vt Si quātas rapidis fluctibus incitus Pontus verſat arenas. Bo. ¶ Aſclepiadio ſupradicto archilochius iambicus dimeter acatalecticus. vt Heu heu q̄ miſeros tramite deuio. Abducit ignorantia. Bo. ¶ Sapphico qui eſt ex trocheo ſpondeo dactilo et duobus trocheis adijcit᷑ gliconius dactilicus ex ſpondeo duobuſq; dactilis. vt Cum polo phebus roſeis quadrigꝫ. Lucem ſpargere ceperit. Bo. ¶ Anacreontio iambico dimetro catalectico. Pherecratius trimeter. vt Quiſquis volet perennem. Cautus ponere ſedem. Bo. ¶ Phaletio pentametro endecaſyllabo iungitur archilochius. ex duobus dactilis totidemq; trocheis. vt Quāuis ſe tirio ſuperbus oſtro. Comeret et niueis lapillis. Bo. ¶ Phaletio eidem elegiacus. vt Quid tantos iuuat excitare mot᷒. Et propria fatum ſollicitare manu. Bo. ¶ Alcmanico dactilico tetrametro acatalectico adnectitur Archilochius dimeter iambicus acatalecticus. vt Sunt etem̄ penne volucres mihi. Que celſa conſcendant poli. Bo. ¶ Alcmanico dactilico trimetro hipcatalectico ſpondeū vbiq; ſuſcipienti pherecratius anapeſtum quandoq; admittēs adijcitur. vt Omne hominū genus in terris. Simili ſurgit ab ortu. Bo. ¶ Alcmanico dimetro trochaico acatalectico pherecratius. vt Quos vides ſedere celſos. Solij culmine reges. Bo.

¶ Carmina dicola tetraſtropha.

Aſclepiadijs dactilicis tetrametris tribus gliconius adijcitur. ⁊ fit dicolos tetraſtrophos. vt Scriberis vario fortis et hoſtium. Victor meonij carminis alite. Quam rem cunq; ferox nauibus aut equis. Miles te duce geſſerit. Hor. ¶ Sapphicis dactilicis

tribus Adonius dimeter dactilicus iungit.vt Iam ſatis terris niuis atqꝫ dire.Grādinis miſit pater ac rubēte.Dextera ſacras iaculatus arces. Terruit vrbem. Hor.

¶ Carmina tricola tetraſtropha.

¶ Aſclepiadijs duobus tetrametris ſubdit. Pherecratius ſtatimqꝫ gliconius huic adijcit.et fit tricolos tetraſtrophos.vt Quis multa gracilis te puer in roſa. Perfuſus liquidis vrget odoribus. Grato pirrha ſub antro. Cui flauam religas comam. Hor. Alchaicis duobus ex iambica pentimemeri duobuſqꝫ dactilis. heret archilochius iambicus dimeter hipcatalecticus ſpondeū ſuſcipiens in imparibus quem ſtatim alcmanicus tetrameter ſequit. vt Uides vt altum ſtat niue candidū. Soracte nec iam ſuſtineant onus. Silue laborātes geluqꝫ. Flumina cōſtiterint acuto. Hor.

¶ Sulpitius verulanus ad lectorē muſarum.

Me duce muſarum choreas ingreſſa iuuentus.
  Que fingis dulci carmina docta ſono.
Seu te meonio delectat ludere cantu.
  Siue per vndenos nectere verba pedes.
Seu quoſcunqꝫ iuuat numeros cōnectere phebo
  Digna cane.obſcenos non amat ille modos.
Et ſi non celebras me carmine.dicito ſaltem.
  Hec per Sulpitium plectra liramqꝫ gero.

Finit ars carminū Mancinelli veliterni cum additionibus Franciſci mataratij et Sulpitij verulani.
Anno domini.1.4.9.6.

No. Q.405.73

THE TRUSTEES OF THE PUBLIC LIBRARY
LVX
OMNIVM CIVIVM
OF THE CITY OF BOSTON
1852 1878

J.L. Whitney Fund